

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografică arhidiecesane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 15 Martiu.

Un guvern, care nu ține seamă ca tinerimea să fie crescută în principiile religioase, face cel mai rău serviciu țării și contribuie la destrăbălarea societății. Acesta o am țis atunci, când liberalismul unguresc a aflat cu cale a decreta, că de învățământul religiosei să îngrijesc confesiunile după bunul lor plac, fără ca statul să contribuie și el la rëndul seu cu un filer pentru instrucțiunea în religie, care ați și totdeauna va fi un obiect de prima ordine și fără care totă cultura intelectuală rămâne o spoyală, rămâne un progres periculos

Impinse confesiunile pe acest tărâm decretat în lege, ele după putințele lor au aședat cateheți la scólele medii și cei mai mulți cateheți și au implinit acest oficiu mai mult îndemnați de dorul de a contribui și ei la creșterea tinerimei în direcțiune religioasă și morală, decât împintenați de avantajile materiale împunate cu acest oficiu, pentru-că știut este, că cei mai mulți nu au avut nici o remunerațiune pentru serviciile aceste.

Unii au adus și sacrificiul de au ținut órele de catechisațiune în locuințele lor proprii, au procurat bance, pe cari în zile anumite le-au aședat în odaie și le-au scos ér afară după prelegere, și acesta din cauză, că în comunitatea respectivă nu a fost biserică și scólă română ca să pótă adăposti și instrua acolo tinerimea apartinătoare confesiunii sale.

Ici colea a întâmpinat în această luerare pedeci, căci băeții au fost comandați să mergă la órele de religie atunci când a ținut órele de catechisațiune preotul reformat și órele de Mercurea și Sâmbăta după prând au fost anume ocupate cu gimnastică, cânt, și alte studii facultative numai ca băeții să nu pótă cerceta órele de religie.

Catechetul conscientios a trebuit să reclame la direcțiunea scólei și direcțiunea l'a îndiumat că trebuia să întrevină la începutul anului, căci acum în decursul anului nu se pótă schimba împărțirea órelor.

În anul următoriu a întrevinit înainte de stabilirea programului, dar drept răspuns a primit, că e greu a se conforma un institut întreg pentru câți va scolari de confesiunea ortodoxă și nu-i rămâne decât să țină órele atunci, când le țin și ceialalți.

Catechetul avea altă funcțiune, altă ocupațiune, nu puté să țină d. e esemplu Luni o óră cu 2—3 băeți din o clasă, Marți altă óră cu alți 3—4, și așa i se îngreuna poziția înadins, ca să nu învețe băeții nici o religie, ca să nu cunóscă nici tainele bisericeii sale, nici rugăciunile cele mai necesarii, mai să țintea anume ca să nu aibă ocașiune a auđi

o prelegere în limba lui, și așa dat ni-a fost se vedem scolari ajungând până în clasa III. și IV. gimnasială, fără să pótă ceti românesce cum se cade, decum se aibă cunoscințele cele mai elementare din religie.

Atari băeți siliți a merge la pedagogie nu au putut susține cu succes examenul de primire, atari băeți, când au ajuns acasă în sêrbători nu au putut să și casce gura în biserică, atari băeți au fost crescuți în datine străine și simțul către biserică lor a fost tēmpit preste măsură, așa că numai zelului și bunevoinei estraordinare a catechetului nostru au avut să mulțămescă că au fost redobândiți pentru biserică, în care s'au botezat și ai căror părinți țin atât de mult la ea și aședamintele ei.

Va se dîcă pedeci s'au pus anume ca cu deosebire românii să nu-și pótă învăța religie lor, ca crescuți fără ea, să devină cu atât mai periculoși pentru némul lor.

S'a vedut însă, că cu tóte pedecile puse nu merge, s'a observat că se află totuși cateheți de ai nostri cari nu vor să lase tinerimea pradă uneltirilor străine.

De aci ne esplicăm acum ordinațiunea ministrului de culte a contelui Csáky, în urma căreia în venitoriu tinerimea noastră va avé să fie instruată în edificiul respectivului gimnasiu, care va se dîcă: fiind limba de propunere în gimnasiu limba magiară, religiea încă urméză a se propune în aceea limbă.

Prin această dispozițiune se face ér un pas greșit și nesocotit, se face o flagrantă căl are de lege, se dá o lovitură teribilă limbii noastre, și ni se îngreunéză posibilitatea de a ne completa numărul în vêtătorilor și preoților.

Știut este de tótă lumea, că tinerimea noastră în marea ei majoritate nu o putem plasa decât ca învățatori sătesci și ca preoți.

Cum vor puté acești ómeni eșiți din scoli, unde limba de propunere e cea magiară, unde și religiea se va cere să se propună în aceea limbă ca să satisfacă trebuințelor noastre culturale, să ne instrueze copii și să lumineze poporul.

Sunt triste prospectele, ce ni le presintă noua ordinațiune ministerială și avem temeince temeri, că guvernul cu această ordinațiune va produce în sinul poporului român, cele mai mari nemulțămiri. Și dacă tot pe calea această va purcede, dacă tot mai mult va pași pe drumul nimicirii noastre, ne înfiorăm, când cugetăm, că unde vom ajunge.

Revista politică.

Scirile din Viena comunică, că ministrul de finanță unguresc Wekerle a fost primit în audiență de către Maj. Sa monarhul, a conferit apoi cu ministrul de esterne cont. Kalnoky și în urmă a avut și o lungă întrevorbire cu ministrul de finanțe austriac.

De obiect al convorbirei acesteia a fost și regularea valutei, a cărei resolvire se crede, că se va puté duce cu succes în indeplinire. Causa, că negocierile nu se pot continua acum, e, că situațiunea din Cislaiania nu e limpedită, ministrul austriac a acceptat însă punctele de vedere ale ministrului Wekerle.

Proiectul despre reforma administrațiunii întâmpină tot mai multă opozițiune. În zilele din urmă s'au mai declarat încă câteva comitate contra proiectului. Ex-governorul dela Turin și a dat și el părerea în această privință; și părerea lui e de tot nefavorabilă. Chiar și numirea de „administrațiune de stat”, dîce Kossuth, este un non sens, căci, dacă e să se exprime aceea ce în adevér se intenționéză, trebuie se i se dea altă numire. Ar trebui să se numescă „administrațiunea omnipotenței ministeriale”. Nu e dór tot municipiul al statului, care stă pe basă constituțională. Ori crede regimul, că prin sistemul de denumire va nimici cestiunea naționalităților? E o credință deșartă. Din contră naționalitățile vor vedé, că autonomia nu e observată, că Ungaria e un mijloc al Austriei și cetățenii nemagiari mai bucuros trec în rëndurile dușmanului decât să-și caute pretini între magiari în cazul unui rēboiu.

Deună dî, la 2/14 Martiu, scrie „Timpul” s'a sêrbătorit în Russia aniversarea a decea a urcării pe tron a țarului actual, Alecsandru III.

Ca totdeauna cu astfel de privilegii presa n'a uitat a-și implini datoria de istorică contemporană, recapitulând mersul evenimentelor politice, economice și culturale în Russia în acesti din urmă de cece ani.

Ceea ce au fost siliți să recunóscă toți, până și o parte a presei rusesci, este că așa numitul colos dela nord a asistat în acest restimp la dispariția treptată, și care continuă încă, a instituțiilor liberale dăruite poporului rus de Alecsandru II.

Astfel în locul judecării drepte și milostive, create de Alecsandru II s'a țermurit jurisdicția juraiților, în locul autonomiei comunelor care dá țeranului rus posibilitatea de a-și apăra singur înteresesele, s'au înfințat slujbele unor fel de polițai numiți de guvern pentru fie-care comună.

FOIȚA.

Rađe de lumină din Talmud de rabinul I. Stern.

În românesce de Jeronim Barițiu.

(Urmare.)

Să urmați eternului Dđeului vostru! Ce va se dîcă acesta? Insemnéză să fiți binefăcători ca Dđeu; a îmbrăca pe cei goli, a cerceta și îngriji de bolnavi, a mângăia pe cei supérați, a îngropa pe cei morți.

Décă un sêrac nu vreasă primescă nimic se i se dea dania ca împrumut.

Cel ce împrumută bani fără dobândă, are merit mai mare, decât cel ce dá elemosina.

Mai bine împrumut decât a da eleimosină. Mai bine decât amândóne, a ajuta pe cineva în miseria lui.

Dacă un sêrac și un bogat vor să împrumute dela noi, apoi premerge sêracul.

Un creditor care scie, că datornicul seu nu i pótă plati sêl încungiure, pentru de a nu'l aduce în perplexitate.

Despre usurări stă scris: Domnul a jurat pe mărirea lui Iacob: În etern nu voi uita faptele lor.

Usurarii declară pe dascălul nostru Moise de un nebun și învățatura lui de falsă.

Cel ce e ospital; ospitéză însuși pe Dđeu.

Averea deapropelui se-ți fie atât de scumpă, ca și a ta proprie.

Cel ce nedreptătesce pe deapropole seu și numai cu un finic, păcătuesce față de el.

Cel ce face nedreptate unui om, păcătuesce mai greu decât cel ce comite o spoliare a templului.

Nu e ertat a nedreptăți nici pe un păgân.

Nu defrauda vama.

Omul mai bine să fie un persecutat decât un persecutor.

Judecătorul să aibă sentimentul ca și când s'ar afla o sabie ascuțită între genunchii lui și iadular fi deschis sub el.

„Cu dreptate să judeci pe deapropole tđu”, adecă și judecătorului nu-i este ertat se provóce pe o partidă se șadă, ér pe cealaltă se o lase se stea. Lui nu-i e ertat se dîcă unuia vorbesce pe scurt în vreme ce pe celalalt il lasă să vorbescă cât vrea.

Conscientiositatea unui judecător trebuie se fie la un proces pentru o bagatelă tot atât de mare, ca și la un proces pentru un pret mare.

Rógate pentru binele stăpânirii, pentru că de altcum ómenii s'ar înghiți de vie.

Un învățacel, care șede înaintea dascălului seu și la o pertractare judecătorescă scie un fapt îngrenător pentru un bogat și unul usurător pentru un sêrac e dator să vorbescă, pentru că đis este: să nu vê temeți de nimenea.

Cel ce stiméză pe ómenii, cu care trăiesce, va fi stimat și el.

(Va urma.)

Acum, se lucrăză la un proiect de lege, care va pune și administrația orășenescă sub controlul guvernului.

Statutele universitare, care dădeau drept studenților ruși de a se asocia și cari liberau administrația universităților de sub controlul guvernului, au fost de asemenea desființate și în locul lor s'au introdus statute, cari pun universitățile sub supravegherea directă a poliției.

Curentul reacționar a prins chiar atâta putere în acești din urmă ani în Rusia, încât se vorbește deja și de desființarea robiei țeranului ca de o greșală, și sunt mulți, cari cer pe față restabilirea acelei instituții neomenești.

Este interesant, în astă privință, a se vedea cum vorbește în Grajdănin, cu ocazia aniversării domniei lui Alecsandru III, principele rus, Mestceraki: Desființarea robiei, țice el, n'a fost decât opera dușmanilor Rusiei, cari voiau să nimicească pe nobili. Poporul rus trebuie pus sub epitropie. El nu este în stare a-și cunoaște singur trebuințele economice și culturale. Reformele de pe vremea împăratului Alecsandru II au fost toate greșite; ele trebuie desființate.

Cât de puternic trebuie să fie curentul reacționar, dacă astfel de lucruri se pot scrie și iscăli într-o gazetă ce trece drept oficiasă!

Un alt semn caracteristic al celor de ce ani de domnie ai țarului Alecsandru III, au fost tendințele spre rusificare.

Aceste tendințe au trecut une ori ori ce margini, prefacându-se în o adevărată gônă în protiva supușilor țarului de altă limbă decât cea rusă.

Dovadă despre această este chiar un articol scris de curând de un învățat rus, N. I Grot, într-o revistă filosofică din Moscova. Vorbind de mijloacele pe cari le folosesc rusificarea, învățatul rus țice:

„Se tăgăduesc instinctele omenesci cele mai bune. Idealele umanității și ale omenirii chiar se batjo corespunzător în chip brutal; ura deapropelului se proclamă fără rușine, ér iubirea de ómeni se consideră slăbiciune neiertată... Mai reu este faptul, că ura de ómeni la noi adesea se propoveduesc sub mantaua ortodocsismului și a ideii naționale, pe când idealele conștiinței poporului rusesc și ale credinței creștine în Rusia au fost totdeauna cu totul altele. Un adevărat rus e plin de bunăvoință pentru înțregă omenire. Pentru el nu există nici rang, nici stare, nici nume, ci numai ómeni“...

Restringerea libertăților publice și rusificarea, forțată chiar, — acestea par a fi așa dar curente, cari au predominat în viața publică a Rusiei în acești din urmă 10 ani.

În schimb s'a stérpit aproape cu totul nihilismul în țără și linistea s'a restabilit în imperiu. Dar cu ce preț, această se știe de toți.

Nu este de tăgăduit, pe de altă parte, că în așa numitul concert al statelor europene Rusia a continuat a păstra un loc de frunte și acesta e unul din meritele energiei actualului țar.

Magiarisare.

Dăm loc unui articol important apărut în „Allgemeine Zeitung“ din München, intitulat:

„Magiarisarea copiilor în Ungaria“

Casa magnaților din Ungaria a primit proiectul pentru asilele de copii mici după o dezbateră în multe privințe semnificativă. Discușiunea, care ici côlea luăe un caracter acut, a fost provocată prin două momente esențiale și adevărate din partea episcopatului catolic și a magnaților conservativi pentru interconfesionalitatea asilelor înființate; din partea episcopilor nemagiari (sași și români) prin temerea, că aceste institute au de scop magiarisarea naționalităților.

Temerile din urmă au și cel mai important interes politic. Intențiunea legii de asile pôte în sine să fie considerată de foarte laudabilă. Legislativa voescă să i-a dispozițiuni în urma cărora să se creeze asile stabile sau numai de vără, pentru copii dela 3—6 ani pe spese publice, în care toți băieții cetățenilor să aibă înțrare. Acești micuți în absența părinților vor fi aici crescuți sufletește și trupește și vor fi apărați de primejdi; cine ar putea nega importanța acestor institute, cu deosebire pentru poporul muncitoriu, care puțin se pôte ocupa cu copii?

Dar și principiul cel mai drept, cugetarea cea mai sănătoasă devin folositoare numai dacă se aplică și execută corect.

În legea despre asile se găsec puncte și dispozițiuni cari nu au ce căuta în o lege adusă cu scopuri umanitari, și nu au nici o legătură logică cu principiile, din care se aduce o lege.

Nu se mulțămesc legea cu dispoziția aceea, că comunele sunt îndatorate a înființa și a susține asile acolo, unde necesitatea e constatată în mod legal, ci estinde și obligămintul de a cerceta acele institute chiar și copii, de cari părinții se îngrijesc și —supune la pedepse simțitoare.

Sila, ce se constată aici, este încâtva muiată prin dispozițiunea, că părinții, cari pot dovedi, că îngrijesc de copii cum se cade, sunt scutiți de ai trimite în asile, dar tocmai îndatorirea această la care sunt supuși părinții, ca să dovedescă, că îngrijesc de ei, tocmai că vin controlați de organe locale, la cari le stă în voe să accepteze, sau să nu accepteze grija părinților de bună, și tocmai că prin aceste măsuri se dă persónelor străine voea și posibilitatea de a

întra și controla în familie, numai această împrejurare produce îngrijiri nouă, față cu apăruta ușurare dată mai sus.

Îndată ce potestatea statului trece granița față de drepul cel are familia pentru de ai săi, provocă la rezistență din partea nemagiarelor sprijiniți prin o dispozițiune basată în lege. Între problemele asilelor s'a luat și aceea, că micuții când se joca, trebuie inițiați și învățați în limba magiară, care e limba statului. În legătură cu această dispoziție, în consecința crescătoare pot fi aplicate numai atari femei, cari cunosc bine limba magiară și a cărei cunoștință trebuie să o dovedescă prin depunerea unui examen.

Conducătorii nemagiarelor vęd prin această amenințate institutele deja existente, vęd o dispoziție luată cu scop de a desnaționalisa respective magiarisarea celelalte elemente din patrie.

În acest înțeles au vorbit mai mulți deputați săsesci în dieta din Pesta, în direcțiunea această sau îndreptat și vorbirile episcopilor sași și români în casa magnaților.

O deosebire esențială s'a putut observa în punctul de mâncare al sașilor și românilor.

Episcopul evanghelic D. G. Teutsch din Sibiu în gravaminele aduse în vorbirea sa s'a folosit de momentul pedagogic psihologic, și-a țis, că e imposibil, ca un băiat de 3 ani, care încă nu cunoscă și vorbească limba lui maternă să fie silit a cânta după accentele unei limbi străine, pe care nu o-a auzit în casa părintescă.

La copii poporului săsesci din Ardeal este însă cu atât mai greu această, cu cât dialectul acesta însuși acasă face greutatea grozavă, chiar și pân ce învață limba germană cea scrisă — dar apoi încă o a treia limbă și încă și mai străină, cum va putea fi ea învățată de acești mititei.

Românii în punctul lor de mâncare au atăcat dispozițiunea această din punct de vedere național.

Episcopii romanilor, cei gr. ort. ca și cei gr. cat. în termeni serioși și apăsători au ridicat plângeri asupra legii, al cărui scop principal este limba magiară.

„Teoria și executarea practică a propagării limbei magiare“ a țis metropolitul gr. ort. din Sibiu Miron Romanul „nu mai cunoscă nicio margine, ba ea se îngajese chiar și la cea ce este imposibil; astăzi propagarea limbei magiare este identică cu respingerea totală a limbei nemagiare, așa țicând cu stérpirea naționalităților din patrie“

Enuncianțul acesta al metropolitului a provocat mare mișcare și contradicții. Oratorul următoru episcopul Aradului Ioan Mețian a aprobat înțru toate declarațiile metropolitului său, țicând, că proiectul acesta a produs mare amărăciune între români, și că acest proiect nefericit aduce nouă sarcini — și tendința lui nu e altceva decât magiarisarea artificială.

Românii vor să fie cei mai credincioși aliați ai magiarilor, dar ei și iubesc națiunea și limba lor ca viața și sunt datori să o apere contra oricărei încercări de asimilare.

În replica sa ministrul de culte țice, că nu a ațiat nici un punct, care ar scurta naționalitățile în drepturile lor garantate prin lege, a cutedat a afirma chiar, că proiectul acesta este un serviciu, care-l face statul unguresc nemagiarelor oferindu-le ocaziunea de a învăța limba statului, ca în școala populară cu atât mai ușor să și-o pótă însuși

Pentru-ce nu ar și avé statul unguresc dreptul de a lăși limba magiară? căci dacă nu o face comite păcat după: unul contra statului, altul contra naționalităților, căci nu le ofere ocaziunea să și însușescă limba magiară.

Dacă e vorba ca să fie înțelegere între diferitele popore atunci trebuie se aibă și modul prin care să se înțelegă și acel modru este limba magiară.

Noi ne îndoim că aceste argumente ale ministrului vor avea efect la naționalități căci vęd sila, vęd primirea ce se face pentru lățirea limbei magiare din partea statului ca și a societății magiare.

Oferită în forma această, și binefacerea devine o tortură. În fine că mijlocul acesta bine e ales, și că serviciul ce vor să li-se facă nemagiarelor cu lățirea limbei magiare cum are să-l înțelegă, rămâne în linia primă ca ei să judece, nu alții.

Discursul

P. S. Sale Dlui episcop Dr. V. Mihály ținut în casa magnaților în ședința acesteia dela 9 l. c. în cestiunea asilelor de copii.

Escelența Vóstră, Dle Președinte! Ilustri magnați!

Cu ocaziunea când s'a pertractat articolul de lege XVIII din 1879 avui onóre a constata, că legislațiunea Ungariei până aici a respectat unul din cele mai sacre drepturi omenesci, libertatea părinților relativă la exercițiul de această ori de acea natură a instrucțiunii elementare a pruncilor lor, ca nu cumva părinții să fie impedeți óre și cum înțru educațiunea pruncilor lor a straplanta însușirile lor proprii; ca nu cumva părinții se fie impedeți óre și cum a reproduce spre gloriificarea lui Dumneșeu în băieții lor acele însușiri bune spirituale, care părinții însuși încă le-au eredit.

De óre ce acel proiect, atunci ajunse la putere de lege, înaltul guvern al instituțiunii publice cu această inagură o eră nouă de educațiune a poporului, care netezescă calea spre educațiune spartană, cea îndreptată spre a desface toate legăturile de familie.

Proiectul de lege de față este numai stadiul al doilea pe acest precipiș; și de cumva toate semnele nu înșelă, curând se va desamăgi cel ce se lęgână în credința, că în cadrul sistemului de instrucțiune publică al înaltului guvern proiectul de lege despre asilele infantile formeză „non plus ultra“ a atentalor îndreptate spre stîrbirea legăturilor de familie și a drepturilor cuvenite părinților.

Cu venerațiune am salutată, ce e drept, deducțiunile în privința pedagogică corecte și înălțate la

nivelul științei ale Escelenției sale dlui episcop latin al Oradei-mari, dar nu mă pot reținé să nu de-lar, că eu tocmai dintr'acele deducțiuni sunt silit se ajung la consecunțe contrare.

După-ce astfelu semnalai pozițiunea, ce o cuprind față cu acest proiect de lege, cu reverență Ve rog magnați ilustri, să mi concedeți, ca după 12 ani de nou se pot apela la paciența Vóstră, când cutede a cuvânta la obiectul de față.

Precum 'mi-se pare, o principală lature umbrósă a acestui proiect de lege se cuprindé în natura lui preste tot obligătoare. Eu nu neg, că acolo, unde s'au creat raporturi atât de neplăzabile, lățite între gloate, cât nu numai atât bărbatul și tata cel chomat spre aceea dela natură spre paza căsenilor sei, ba și ceialați membri de virstă ai familiei cu toții sunt siliți, nu din când în când, nu în mod excepțional ci stabil a-și căuta departe de locuințele lor pânea de toate zilele, ca să pótă trăi; că țic înțr'astfel de împregiurări deplorabile este de lipsă a se îngrijii; ca băieții de 3—6 ani se fie ocrotiți de mâni străine. Această eu nu o trag în controversă. — Băieți est mod ajunși la orfanat artificial, așede-se aceia ori sub grija altei familii private, ori înființez-se pe parte la orfanotrofii, case de caritate, asile infantile, grădini de copii scl. Pentru de această de sigur este o facere de bine, de cumva îi aședă în astfelu de institute. Dar această facere de bine, ilustri magnați, este foarte amară, pentru că institutele ori-cât de bine arangiate, grija de familie străină ori cât de umană, îngrijitoare sau doica calificată după ori-care metod, nici odată nu este în stare de a suplini educațiunea cea dela părinți.

În Ungaria caritatea creștină, zelul pentru cauză, unde se părea de lipsă, deja a și înființat astfel de institute: și de cumva de sine nu se va ivi zelul pentru asemenea aședemi-te, influența din străinătate s'ar fi îngrijit să stérnescă interes în această privință.

Dar înțro țără ca aceea, unde prin înțelepciunea legislațiunii s'a făcut promisiune, ca majoritatea precumpenitoare a cetățenilor se pótă fi proprietară de avere nemiscătoare; înțro țără ca aceea, unde industria cea mare numai treptat se pote desvolta, dar în desvoltarea ei nu e în stare a jigni, a ruina ori a nimici industria cea mică; înțro țără ca aceea, unde bărbatul cu sudórea feței sale de comun câștigă atâta, cât se recere spre aceea, ca, pe lângă circumspecțiunea cruțătoare a muerii, să și pótă susține familia înțregă: în Ungaria, țic, unde în procente întregi nu, ci pôte numai în frântură neînsemnată se pôte nota numărul acelor familii, care se nu aibă locuințele lor proprii, sau vatra lor proprie și menagiul propriu al casei; ca în astfelu de țără cu proiectul de lege despre asilele infantile să se tenteze o cură generală și regnicolară a unui reu, care nu este general: după convingerea mea ar fi o provisiune, încât pentru estensiunea ei, superfluă. În cazul cel mai bun, magnați ilustri, numai spre remediul rēului ce ici sau colea, excepțional însă aievea se ivesce, subverséză necesitatea de a înființa asile infantile și atunci ca a unui remediu paliativ, care a'l întrebunța abstrăgând dela inițiativele private ori sociale, s'ar păre a fi pôte mai chemate autoritățile orfanale, și a fi mai indicate, ca acele să se întromită înțr'astfel de trebi.

Mare pond se puse pe aceea, ca acest proiect de lege să se primescă, și Escelenția Sa dl ministrul a atins, că sila impusă în acest proiect de lege nu este obligătoare preste tot ci numai acolo, unde există grădini de copii și asile infantile, și numai acolo unde părinții sunt depărtați de acasă, și acolo, unde părinții nu legitimizează, că neîntrerupt pot să împărțescă pe băieții lor de îngrijirea recerută.

Magnați Ilustri! Eu recunosc, că partea primă a problemei proiectului de lege se referescă la absența părinților, încât §. 1 dispune, că problema grădinei de copii este în absența părinților de a scuti pe băieții lor prin grije și ocrotire de primejdiile, ce i ar puté ajunge. Dar însuși textul proiectului de lege nu statorcesc, ce să se întample cu băieții aceia, ai căror părinți numai de excepțiune și provisor se departă de acasă; legea înțr'astfel de cas nu concede nici aceea, ce dealmintrelea adeseori este neincungiurabil, ca adevărate persóne aparținătoare de legătura casei și a familiei se pótă substitui pe părinți înțru grija pruncilor și a băieților. Această cel puțin nu este apriat ecspres în proiectul acesta de lege, care pătrunde în sanctuarul familiei, după convingerea mea numai „ecspresa docent“, și aici cu anevoe s'ar concede câmp larg la interpretațiune.

Dară problema grădinilor de copii nu este, numai ca să se scutescă băieții de primejdiile ce i-ar puté ajunge, ci înțra două linie ca se ajute pe băieții înțru desvoltarea lor intelectuală și morală prin deprinderea istețimii și a facultăților mentale și să-i dedee la ordine și curățenie. La această a două problemă proiectul de lege nu mai țice, că în „absența părinților“, ci preste tot statorcesc la

problema asilelor a deda băieții la curățenie și la ordine și, prin deprindere amăsurată etății lor, a-i ajuta pe aceia întru dezvoltarea istețimei, a minții și a inimii lor.

Er că restricțiunea apriat admisă în partea primă a problemei, în partea a doua a aceleia invederat este eclusă, acēsta imi voiu lua voea a o și dovedi. Nu că dōră înalta legislațiune sau proiectul de lege nu ar recunōsce, că părinții sunt capabili a-și deda băieții la istețime și a purta grije de educațiunea lor corporală, ei pentru-că nu se îndestulescu cu acea dezvoltare intelectuală și morală, care părinții după natura lucrului pot se o întinda băieților.

Cu tōte acestea, magnați ilustrii, eu nu mă îndoesc a concede, că acest proiect de lege nu impune în aceiași măsură tuturor părinților sila aci contemplată a asilelor infantile, ba sunt de părere, că acest proiect de lege contemplă sila acēsta numai pentru o parte a cetățenilor patriei, deōre-ce numai pe o parte a cetățenilor o ține de necapabilă spre aceea, ca se-și împărtășescă băieții neîntrerupt de îngrijirea recerută. Indrāsesc a atinge, că §. 4 al acestui proiect de lege dīce, că acolo, unde esistă asil infantil sau grădina de copii, fiecare părinte este obligat a și trimite băieții de 3—6 ani în asilul infantil sau în grădina de copii, de nu cumva dovedesce, că de aceia însuși se îngrijesce acasă, ori că a luat măsurile recerute pentru îngrijirea lor.

Er, că unde se se înființeze grădini de copii și asile infantile și unde ba, acēsta o statoresc §§ ii 15 și 16 In §. 10 se desfășură, că statului îi stă în drept și în putere a înființa grădini de copii acolo, unde raporturile speciale ar pretinde. Dară că de ce natură se fie aceea continuă îngrijire recerută, care o contemplă aici proiectul de lege, acēsta o spune §. 8, ntre care se înșiră acele cerințe, dintre care, de cumva părintele ori și căruia nu este în stare a face destul, se ivesce sila și obligamentul se-și trimite băiatul în grădina de copii. Deci însuși textul proiectului de lege pōte se convingă ori pe cine despre aceea, că acel proiect obligamentul asilelor infantile preste tot îl impune cetățenilor diferiți după ținuturi. Aceia o mărturisesc și raportul comisiei administrative și judiciare a casei magnaților de data 13 Februarie 1891.

Din parte mi cutez a observa numai atăta, că băiatul întru început cugetă în esență ca instrumentul inteligenței părinților; el nu e capabil de a cugeta fără de idei metafisice și morale; e incapabil de a avē idei de aceste fără limbă, er a grăi numai așa începe, dacă în cercul familiei, la popōrele părinților, se desvōlta într'insul facultățile mentale ce zac părăginite.

Deci dacă părinții aședă fundamentul educațiunii băiatului, deōre-ce proiectul acesta nu se îndestulesce cu acel fundament, care fiecare mamă de trēbă din patrie este capabilă a-l clădi în inima și mintea băiatului ei: postulatele cuprinse în §. 8 dovedesc deajuns, că ori își îngrijesce mama băiatul după putința ei ori ba ea va fi constrânsă a și trimite băiatul în grădina de copii, îndată-ce dēnsa nu este capabilă a face destul ori și căruia dintre postulatele, și nici starea-i nu o ajută se țină educator ca acela, care se substitue pe părinți întru împlinirea aceluși postulat. Cu acēsta este dovedit, că sila asilelor infantile se întinde preste tot asupra tuturor cetățenilor din diferitele ținuturi ale patriei.

Din sila acēsta isvoresce altă lature umbrōsă a proiectului de lege; el este un amestec în dreptul de familie al părinților, de aceea pedepsesc în modul cel mai simțit pe părinții înșiși. El destramă legătura în viața de familie, de aceea nu pōte fi nici folositor, nici salutar, deōre-ce este un interes al țēri a susținē legătura de familie, er a torfecă drepturile ei nu este consult. (Va urmă.)

Cronice.

Budapesta, 16 Februarie, 1891.

(Rezultatul numărării populațiunii. — Dl Keleti în Academia magiară. — 8 milioane unguri, 6 milioane români. — Slavii dintre Dunăre și Tisa. — Emigrările spre America, Sērbia, Bulgaria și România. — Invasiunile israeliților. — Lipsa de precauțiune: șovenismul în statistică.)

(Incheiere.)

Dl Keleti dīce, că se află 8 milioane de suflete cari vorbesc în limba magiară, nu că ar fi unguri de origine, ci că vorbesc și în limba magiară. Așa, dară se pōte dīce tot cu atăta dreptate cum dīce dl Keleti despre limba ungară, că în limba română vorbesc mai bine de 6 milioane sufletele în părțile resăritene ale regatului ungar, unde elementul românesc se află în preponderanță însemnată față de celelalte elemente.

Stagnațiune și chiar de creșterea populațiunii se află în comitatele Abauy-Torna, Sáros, Szepes și Mosony, de unde mai vērtoș au pornit

emigrările spre America. Popolațiunea orașului Verșet s'a înpuținat cu 500 suflete, căci din cauza floceseri au mers o mulțime de ómeni în Serbia, Bulgaria și America. În comitatul Somogy popoul decresce din cauza abortării copiilor.

În regatul ungar se află 143 orașe; populațiunea la orașe s'a înmulțit cu 15%. În Budapesta sōporiul este de: 37%; er în Sigetul Marmatiei de 36%. Cine nu vede în aceste lucruri, că poporul ales a contribuit la înmulțire? Poporul bigot în religiune, cosmopolit și fără scrupuli în exploatarea sătenilor, pe cari în parte îi silesce a emigră spre America. În Sigetul Marmatiei trebuie că s'au aședat mulți ovrei din Galiția și Russia, căci sporiul este ca din poveste. Preste tot sporiul de 16%; în orașe este astfel, că 10% vor fi a creștinilor, er cele 5%; a israeliților.

Zagrabia s'a sporit cu 30%; Fiume cu 38%: Case au fost în Ungaria și Transilvania.

în 1880	2.299.366
în 1890	2.543.086
sporiul	243.720

În Ungaria și Transilvania cad pe 1000 bărbați 1031 femei; și adecă în părțile resăritene la la gr. or. și gr. cat. pe 1000 bărbați cad numai 980 femei; er în partea apusēnă între unguri, nemți și slovaci femeile sunt mai multe, decât bărbații.

Dl Keleti crede, că elementul magiar s'ar fi sporit mai tare în acești deșce ani; firesce, că dsa numără între magiari și pe românii de lângă Tisa, pe slavii dintre Tisa și Dunăre, pe slavii și germanii de lângă malurile ambe a Dunărei; astfel apoi scōte cifra de 8 milioane unguri.

Acēsta însă mi se pare o calculațiune șovenistică. Sporiul dintre Dunăre și Tisa este de tot nenatural și primeșdios! Înmulțindu-se acolo elementul slav, incetul cu incetul se va forma acolo o lină directă dela nord la sud, care va împreuna pe slavii dela miēdă-noște cu slavii dela miēdă și. Și până când ungurii vor visa de sporiul elementului magiar, chiebat cum susține și dl Keleti, a domni preste celelalte elemente: elementele slave puse în mișcare vor tăia chiar și pe Alföld care este preșerat tare cu elemente străine. „Dum în Academia consultant Saguntum (în Alföld) perit!“

Dl Keleti își terminēza referada s'a cu următoarele cuvinte: „Așa dară magiarii formēza în țēră 54.23%; va se dīcă majoritatea absolută în Ungaria proprie. Nime dară nu pōte dīce de aci înainte că o minoritate de unguri domnesc asupra țērii, pentru că după unguri cea mai mare naționalitate (adecă românii) abia formēza mai bine de 15%; majoritatea absolută fiind totdeuna a magiariilor.“

Rasele fiind mestecate în regatul ungar, numerii se pot grupă în multe feluri. Astfel și dl Keleti pōte demonstra prin grupări de tot felul, ceea ce doresce. Și românii tot cu atăta drept, ca dl Keleti pot susținē, că ei sunt la 6 milioane și mai bine de óre ce atăta locuitori vorbesc cât mai bine, cât mai reu limba noastră română.

Noi, cari statistici nu suntem, și n'avem la mână datele statistice din biroul țērii, ci cunōscem viața mai mult din pracsă, suntem de convingerea: că elementele creștine se sporesc cam slab, er elementul israelit prin nasceri și prin invasiunile din Galiția și Russia se sporesce infricșat. Și nu pricepem, cum dl Keleti crede a lucra în interesul țērii, când nu constată în primul loc acēsta primeșdie pentru țara întrēgă, ci face complimente și aduce laudă, nu lui Ddeu sabaot, care ne-a dāruit în deșce ani mai mult ori mai puțin buni, dar regimului și elementului magiar, care nu trebuie înbārbat în ținuta lui șovenistă; ci din contră guvernul trebuie făcut atent, ca se părăsescă dela sine ori-ce slăbănogie spre a fi el însuși terorizat și împins de curențul șovenist, ce s'a pus în cērtă deja cu tōte popōrele din țară și cu toți vecinii din prejur. Mr.

Tibru, 14/26 Martiu, 1891.

Dle redactor! Nu v'am mai scris de mult sciri de prin părțile noastre.

Ve-ți crede pōte, că noi românii o ducem așa de bine și suntem așa de mulțamiți cu cele ce se petrec pe la noi, încât nu avem cuvinte a ne mai tēngui.

Bine ar fi, ca cel puțin în parte se fim mulțamiți cu lucrurile, ce se întâmplă pe la noi, însă durere, în direcțiunea acēsta se fac regrese înșpăimētătoare, ceea-ce se pōte vedē de acolo, că chiar aceea parte a poporului nostru, despre care afirmă diabol ungaresci, că sunt mulțamiți cu actuala și emigrēza în tōte țilele către România din fericita Ungarie, unde dreptatea, fericirea se imparte după plăcerea și doritorilor de cultură și luminaților ungarici.

Joi în 7/19 Martiu aprōpe bulziți de fericire ungară, au plecat din Teuș spre România, lāsându în scirea Domnului, ca de

se pōtă plăti aici pe acei „binevoitori“ ai lor, cari în tōte țilele cērcă tot felul de mijlōce, ertate și neertate ale amāri țilele și ai înștrēina cu forța de limba și obiceiurile remase de moși, de strămoși.

Corbi albi sunt comunele, unde s'au ales primari după voia poporului; căci ori s'a ales aclamați, fără voia poporului, ori s'au pus în candidație pelāngă cei ce iau voit pretorii se-i pună cu puterea și alți slăbănogi, pe cari poporul, ca se nu facă pe voia dușmanului seu nu i-am ales ci mai bine a preferit a alege și mai slabi.

Un esemplu cum se purcede pe la noi la alegerile de primari îl putem vedē la Teuș, unde românii sunt în majoritate.

Acolo proto-pretorele a voit aclamațiune, însă la cererea românilor, ca se se facă alegerea cu votisare, proto-pretorele a pus în candidație doi unguri și un riză de jidov.

Frumos respect față de românii grānițeri din Teuș.

Sē nu fi avut dl protopretor nici un jidov în Teuș apoi credem, că ori pune în candidație numai ungurii, ori apoi pune vre-un țigan; căci după glāgōrea ungarilor numai acestia constituiesc „fericitul“ stat ungaresc.

Prin fapte de acestea, numai cu ochi buni unii la alții nu ne putem uita, și cât timp se vor continua cu acestea, bună înțelegere între români și unguri nu va fi.

Funcționarii unguri, cari trāsesc din sudōrea muncitorilor români, prin purtările lor nechibzuite, dau ansă la neînțelegeri între români și unguri și tot ungurii de cătră pădure; au nas se afirmē, că preoții, și dascalii, români agitēza contra statului.

Fii cei cinstiți și patrioți cei credincioși și de omenie ai ungarilor, jidanii, abusând de increderea puternicilor țilei pe lângă, că și permit a demoraliza poporul cu beuturi și al stōrce prin înșelăciuni, își mai permit a-și bate joc și de sērbătorile creștinilor. Astfeliu în Dumineca din 10 Martiu eram la Cricău. Diminēza pe când intra preotul în biserică mai multe cară ale unui jidan avut de acolo scoteau parii la vie, ca în ori care și de lucru.

Servitori creștini ai jidovilor n'au regaz se serbeze nici sērbători creștinesci, nici jidovesci: când are stăpānul sērbătōre. nu are servitoriul; când are servitoriul nu are stăpānul.

Ar fi de dorit ca creștinii noștri se și facă cruce de jidani ca de necuratul.

În părțile noastre omenii s'au apucat cu deadinșul de lucrul viiloriu. Ninsōrea de Mercuri însē îi făcu se mai îngādue puțin.

Viile pe unele locuri au ernat de tot reu; se află multă vie atăcată de gerul din ernă.

Holdele preste tot au ernat binșor, și în urma căldurilor din țilele trecute și incepuseră a inverđi frumos.

Îndată ce ómenii noștri de pe la sate au început a mișca la lucru, pruncii au început a absenta dela scōlă.

Zăpada cea multă de pela munți s'a topit cu ogodul așa, că apele n'au crescut se causeze stricăciuni. C.

Varietăți.

* (Dela Curte). Maj. Sa împērătēsa regina, archiducele de Salvator și archiduceasa Valeria au cercetat Athena, unde au avut o primere strălucită. Cu acēsta ocaziune au cercetat Acropolea și fosta locuința a eruditului Schliemann. Mai înainte de a se reintōrce la Corfu vor cerceta muntele Olimp.

* (Deputați clericali în archidieceșă pe periodul 1891—1894 au mai fost aleși următorii domni:

Cercul III. Sebeș: Ioan Droc protopresbiter în Mercurea; cerc. VI. Hațeg: Ioan Rațiu protopresbiter în Hațeg; cerc. VII. Iliș: Avram Pēcurariu, protopresbiter; cerc. IX. Zarand Vasiliu Dāmian, protopresbiter; cerc. VIII. Geoagiun: N. Cristea, ases. consist.; cerc. X. Cāmpeni: Romul Furdui, protopresbiter; cerc. XIII. Solnoc: Teodor Herman, protopresbiter; cerc. XIV. Bistrița: Galacteon Șagāu, protopresbiter; cerc. XV. Tērnava: Mateiu Voileanu, asesor consist.; cerc. XVI. Sighișōra Zacharie Boiu, asesor consist.; cerc. XVII. Treiscaune: D. Coltofean, protopresbiter; cerc. XIX. Bran: Traian Mețian, protopresbiter; cercul XX. Fagāraș: Iuliu Dan, protopresbiter.

* (Administrațiunea de stat). Comitatul Albei de Arșava a hotărīt se înainteze o representațiune proiectului referitoriu la adminis-

Sergiu este, cum se scie, fiica marelui duce de Hessa (ér regina Engliterei îi e bunică). După ce însă s'au cerut lămuriri dela Petersburg curțile din Hessa și din Englitara s'au declarat satisfăcute.

După acésta s'au publicat o declarație, de sigur venind dela curtea engleză, în care se țice, că nu e esast, că marea ducesă ar fi fost silită de cineva să trecă la ortodocsie, ci că a părăsit de bună voie religia evanghelică, în care a crescut. Cari sunt motivele, cari au îndemnat-o să facă acest pas, pe care nu voise a-l face acum șapte ani, nu se spune și astfel se lasă și mai departe câmp liber combinațiilor lor se lasă și mai departe câmp liber combinațiilor unilor germane.

* (Tinerimea magiară în contra Românilor). Sub acest titlu scrie „Budapesti Hirlap” următoarele: „La mișcarea începută de tinerimea universitară budapestană în afacerea cu răspunsul în contra memorandumului tinerimii române s'au mai alăturat afară de universitarii din Cluș și tinerimea dela academia juridică din Pojon. În prima săptămână a lunii Aprilie se va ține spre acest scop o ședință și va întreprinde o listă cu subscripțiuni pentru acoperirea șeselor. Ascultătorii magiari dela universitatea din Viena încă s'au alăturat la mișcare, din care cauză se vor pune cât mai curând în legătură cu tinerimea dela școlile superioare magiare.

* (Manevre.) Vice-comitele Bistriței a fost înconștient de comanda corpului al 12 lea de armată, că în urma unui ordin din cercurile mai înalte, după totă probabilitatea, se vor face manevrele de toamnă, între Tergul-Murășului, Bistrița, Reghinul săsesc și Dees, în prezența Maiestății Sale a monarhului nostru.

* Programul examenului teoric ce se va ține la economia de instrucțiune a comitatului Sibiu (Piața vitelor nr. 10) în 31 l. c. la 9 ore a. m. 1: Limba magiară. 2. Aritmetica și geometria. 3. Istoria naturală. 4. Conducerea economiei. 5. Doctrina economică. 6. Instrucțiune specială din agronomie și zoologie. 7. Instrucțiune specială despre creșterea vitelor, despre igienă, ținerea vitelor și folosul. — Jurnalele de economie, precum și caietele de scris ale învățăceilor — servitori vor fi puse spre examinare.

* (Institut de bacteriologică în Athena). Jurnalele din România scriu: Guvernul grecesc vrea să înființeze în Athena un institut de bacteriologie. În acest scop dl Tombasi, secretarul legațiunii eline de aici — primind invitare dela ministerul de externe — a vizitat ieri institutul nostru de pe Cheiul Dâmboviței, rugând pe dl Dr. Babeș a-i prezenta regulamentul organic al institutului și a-i comunica mai multe detalii necesare. Dl Babeș cu cea mai mare plăcere s'au pus la dispozițiunea însărcinătorului guvernului elin.

* (O fată adoptivă...) D-na Sarah Bernhardt are o fată adoptivă. Ea a adoptat pe fiica fratelui său de lapte Francisc Emanuel, căreia i-a dat numele de Sara Regina.

Băiatul doicei Sarah Bernhardt s'au dus acum câțiva ani la New York, unde însurându-se s'au stabilit pentru totdeauna acolo. A avut mai mulți copii, între cari și Regina.

Sosind la New-York, Sarah Barnhardt, află, că fratele său e în acel oraș. Puse să-l caute și găsiindu-l cu o familie numărösă se gândi să-i ia un copil ca să-l crească.

Copila Sarah Regina va pleca în Aprilie în Franța, încredințată unei doici, până la întorcere marelui tragediene.

Sarah Bernhardt are de gând să dea fiicei sale o educațiune strălucită... Vrea să o facă artistă dramatică.

* (O invențiune română.) „Constituțional” din București află, că sa depus spre examinare la ministrul român de resbur și tinerimii armă, invențiune română, sistem Perna Theoharescu brevetată în cele mai principale state din Europa și din America. Arma este de calibrul 8, este ușoră, solidă, foarte simplă și ca sistem este foarte ingenioasă prin faptul: că se poate întrebuița ca armă cu un singur foc cât și ca armă cu repetiție — prin modul magaziilor schimbătoare. Întrebuițată ca armă cu un singur foc se pot trage 20 focuri pe minut; ér cu repetiție se pot trage 35 focuri pe minut, având precisiune de tir surprinzătoare și superioară tuturor armelor cu repetiție. Modul ingenios al con-

struirei, facilitatea manevrării prin blocuri schimbătoare permite a trage ori câte focuri și fără întrerumpere și fără jenă de încălzirea țevei, iar aplicarea magaziei este atât de simplă, încât chiar și țeranul cel fără carte încă o poate ușor înțelege și mânui.

* (O stea regăsită). Se scrie din Paris: Se scie în lumea astronomică, că o nobulosă variabilă din constelațiunea Taurului dispăruse de mai mulți ani și era căutată în zadar de toate telescoapele observatorilor astronomiei din lume. Observatorul din Paris a regăsit acum acésta stea, revenită la locul, unde fusese observată întâiu.

Bibliografie

„Romänische Revue” politisch-literarische Monatschrift. III. u. IV. Heft. Wien, März und April 1891.

Inhalt: 11 Millionen Romänen. — Das Bucuresci er Memorandum. — Die Segnungen des Dualismus. — Die Brüder Hurmuzachi. — Die Romänen gegen die Zwangsbewahranstalten in Ungarn. — Ethnographie und Folklore in der Bucovina von R. Friederich Kaindl (Czernovitz). — Grui-Sänger, ein Gedicht von V. Alecsandri deutsch von L. V. Fischer. — Macedo Romänische Volkslieder, übersetzt von Dr. Melchior Hârsu. — Die Basch Araba und die Anfänge des romänischen Staates, von Ioan Barbovescu. (Fortsetzung). — Die geizigen Brüder, Romänisches Volksmärchen aus Süd Ungarn. Erzählt von K. Heinzendorf. — Bundschau: Zeitungsstimmen über die Lage der Romänen in Ungarn. — Von der romänischen Liga. — Aus der Bucovina — Magyarische Cultur und Litteratur. — Litteratur: Ueber den Ursprung der Romänen. —

Bursa de Viena și Pesta.

Dia 24 Martiu 1891

	Viena	B.-Pesta
Renta de aur ung. de 4°	—	—
Galbin	5.43	5.42
Napoleon	9.14 ¹ / ₂	9.14
100 ma ce nemțesci	56.60	56.55
London pe (poliță de trei luni)	115.20	115.30

Nr. 122

[48] 2-3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de clasa III-a Rea, cu filia Nalaț Vad, în protopresbiteratul Hațegului, se publică prin acésta concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Pământ arătoriu și de fânațiu 13 jugere în parochia materă Rea, care din preună cu celealalte emolumente parochiale statorite în sinódele parochiale din 20 August 1889 și din

14 August 1890 dau la olaltă venitul anual de 231 fl. 80 cr; ceea ce se poate vedé mai de aproape din protocoalele amintite

Doritorii de a reflecta la acésta parochie au ași asterne suplicele concursuale instruite conform prescrișelor legale la subșcrișul oficiu protopresbiteral până la termenul indicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Hațeg, la 2 Martiu, 1891.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Rațiu,
protopresbiter.

Sz. 1775/891 polg.

[49] 2-3

Hirdetmény.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék által ezennel közzé tétetik, miszerint Brechner Iános s társai által verdi birtokosok ellen beadott kérésre folytán Verd község határának általános tagosításának megengedhetősége feletti tárgyalásra a határnap 1891 május hó 1-én d. e. 10 órára a tüzetik ki Verd községbe a helyszinére a községi iroda helyiségébe ezen tárgyaláshoz összes érdekeltek azon figyelmzettéssel hivatnak meg, hogy a meg nem jelent felek ugy tekintetnek mint a kik a tagosításba beleegyeznek.

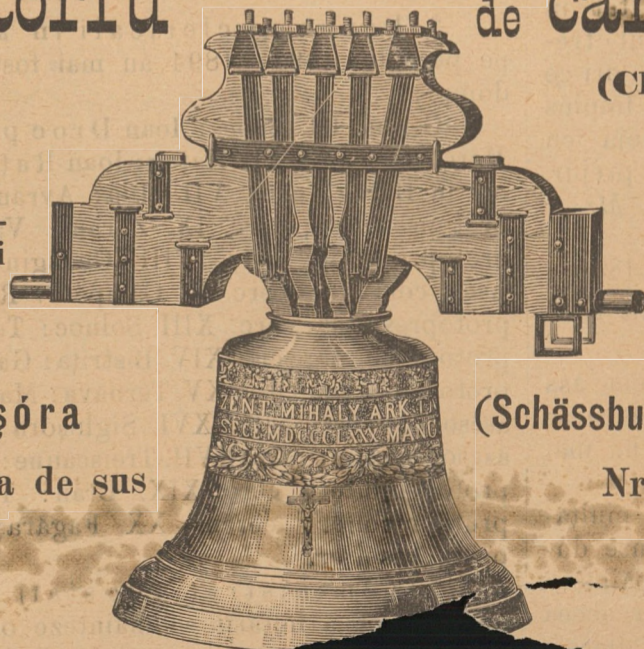
Az erzsébetvárosi kir. törvényszék 1891 február hó 28-án tartott üléséből.

Vén András
elnök

Rámpa Rudolf
jegyző.

Mihaile Manchen, vársătoriu de campane (Clopote)

și de construcțiunea cea mai nouă

cu sul sucitoriu

în Sighișora

piața de sus

(Schässburg-Segesvár)

Nr. 168

o firmă, ce există dela anul 1889

recomandă tuturor

coróna de

tut pentru

septuează

se va

—12—

O specialitate necomparabilă între toate apele minerale alcalin-acide din monarhia și străinătate este apa minerală de „Répát”

care în urma compozițiunii préfericite a părților sale minerale și a conținutului estraordinar în acid-carbonic se bucură de o valoare medicinală foarte mare și de un recume universal neîntrecut.

Apa minerală de „Répát” se întrebuițază ca medicament cu cele mai strălucite succese în contra conturbărilor de mistuire, în contra stărilor catarhalice a stomachului și a organelor respirătoare, în contra maladiilor rinichilor și a beșici etc. are un efect admirabil la secrețiunea udatului și este recunoscut ca remediu salvator neprețuibil.

👉 Cel mai curat și binefăcătoriu product natural. 👈

👉 Ca borviz adevărat beut cu vin 👈

nu se poate compara acésta apă escelentă cu nici o altă apă minerală a continentului.

👉 Șampagnul apelor minerale. 👈

În urma acestora me ved îndemnat a recomanda apa minerală de „Répát” nu numai ca pe o beătură prea plăcută răcoritoare ci și ca pe un escelent medicament și ca cel mai sigur remediu preservativ în contra tuturor maladiilor al organismului intern fie-căruiua conștient înțelept precum și pentru copii spre întrebuițarea țilnică cu cea mai mare căldură și conșiențiositate.

Apa minerală de „Répát” umplută în flacone elegante de ¹/₂ și ¹/₄ litru mărire să găsesce totdeuna în calitate prospeta și veritabilă în Depoul subnatului de expedițiune în Brașov (Transilvania); ér în Sibiu la domnul I. K. Misselbacher și toate birturile mai însemnate.

Cu totă stima

Administrațiunea isvorului

Josef Görgy.

[27] 7-20